

C-237/21. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2021. április 13.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Oberlandesgericht München (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. április 9.

Terhelt:

S. M.

Kérelmező:

Generalstaatsanwaltschaft München

Oberlandesgericht München

[omissis]

C-237/21 – 1

[omissis]

az

S. M. (született: M.),

[omissis]

hivatali vesztegetés elfogadása miatti kiadatási ügyében

az Oberlandesgericht München – 1. Strafsenat – (müncheni regionális felsőbbbíróság első büntetőtanácsa, Németország) [omissis] 2021. április 9-én a következő

végzést

hozta:

1. A bíróság az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 267. cikkében foglaltak alapján a következő kérdést terjeszti előzetes döntéshozatalra az Európai Unió Bírósága elé:

Megkövetelik-e az Európai Unió Bíróságának 2018. november 13-i Raugevicius ítéletében (C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898) az EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikk alkalmazásával kapcsolatban rögzített alapelvek a harmadik ország által előterjesztett, valamely uniós polgár büntetés-végrehajtás céljából történő kiadatására irányuló, az 1957. december 13-i európai kiadatási egyezményre (kihirdette: a 1994. évi XVIII. tv.) alapított kérelmének elutasítását abban az esetben is, ha a megkeresett tagállam ezen egyezmény alapján a nemzetközi jog értelmében köteles az uniós polgár kiadatására, mivel az „állampolgár” fogalmát ezen egyezmény 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerint úgy határozta meg, hogy az csak saját állampolgárait terjed ki, más uniós polgárokra azonban nem?

2. A bíróság a kiadatási eljárást az Európai Unió Bíróságának az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről hozott döntéséig felfüggeszti. [eredeti 2. o.]

Indokolás:

I.

2020. november 5-én a bosznia-hercegovinai hatóságok a Németországi Szövetségi Köztársaságtól kérték a terhelt Bosanska Krupa-i városi bíróság 2017. március 24-i ítéletével (ügyszám: 18 0 K 031029 16 K) hivatali vesztegetés elfogadása miatt kiszabott hat hónap szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából történő kiadatását.

A terhelt szerb, bosznia-hercegovinai, valamint horvát állampolgár, és házastársával 2017 közepétől Németországban él. 2020. május 22. óta Németországban regionális autós futárként dolgozik. Ideiglenes kiadatási letartóztatásba kerülését követően szabadlábban tartózkodik.

A horvát hatóságokat mindenesetre tájékoztatták a bosznia-hercegovinai hatóságok kérelméről. Válasz nem érkezett.

Az Európai Unió Bíróságának Raugevicius ítéletére tekintettel a Generalstaatsanwaltschaft München (müncheni főügyészség, Németország) a terhelt kiadatásának nem teljesíthetőnek nyilvánítását kérte.

II

- 1.

A főügyésznek a német Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló törvény, a továbbiakban: IRG) 29. §-ának (1) bekezdése szerinti kérelme az eljáró bírósági tanács álláspontja szerint elfogadható [omissis] [részletes ismertetés] **[eredeti 3. o.]**

2.

A kérelem megalapozottsága a végzés rendelkező részében foglalt azon kérdéstől függ, hogy az [EUMSZ] 18. és EUMSZ 21. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azok akkor is előírják az uniós polgár kiadatásának megtagadását, ha a megkeresett állam a nemzetközi jog alapján köteles e személy kiadatására.

E kérdést az Európai Unió Bíróságának 2018. november 13-i Raugevicius ítélete (C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898) nem válaszolta meg, mivel – amint azt az alábbi II.2.b) pont részletesebben ismerteti – a Finn Köztársaság az Oroszországi Föderációval szemben a nemzetközi jog alapján jogosult volt a litván állampolgár kiadatásának megtagadására, míg a jelen ügyben a Németországi Szövetségi Köztársaság Bosznia-Hercegovinával szemben a nemzetközi jog alapján köteles a horvát állampolgársággal rendelkező személyt kiadni.

Konkrétan:

a)

A Németországi Szövetségi Köztársaság Bosznia-Hercegovinával szemben az 1957. december 13-i európai kiadatási egyezmény (a továbbiakban: európai kiadatási egyezmény) 1. cikke alapján a nemzetközi jognak megfelelően a Bosanska Krupa-i városi bíróság által kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtása érdekében köteles kiadni a terheltet.

aa)

A terhelt kiadatására az 1957. december 13-i európai kiadatási egyezmény alapján kerül sor, amelyet a Németországi Szövetségi Köztársaság 1976. december 2-án, Bosznia-Hercegovina pedig 2005. április 25-én erősített meg.

Az európai kiadatási egyezmény 1. cikkének megfelelően a Szerződő Felek kötelezik magukat, hogy kiadják egymásnak azokat a személyeket, akik ellen a megkereső Fél igazságügyi hatóságai a körözését rendelték el büntető ítélet végrehajtása végett, amennyiben az egyezmény vonatkozó feltételei teljesülnek, és az egyezmény más rendelkezései eltérően nem rendelkeznek ([omissis] [jogirodalom]; lásd még: BVerfG [szövetségi alkotmánybíróság, Németország] 1987. március 31-i végzése – 2 BvM 2/86, juris 34. pont, valamint a szerződések jogáról szóló, 1969. május 23-i Bécsi Egyezmény [kihirdette: az 1987. évi 12. tvr.] 26. és azt követő cikke).

bb)

A jelen ügyben teljesülnek az egyezmény kiadatási kötelezettségre vonatkozó feltételei. **[eredeti 4. o.]**

Az európai kiadatási egyezmény 2. cikke (1) bekezdésének első mondata értelmében vett kiadatást megalapozó bűncselekményről van szó. A terheltnek a Bosanska Krupa-i városi bíróság által megállapított magatartása a német büntető törvénykönyv 332. §-a (1) bekezdésének első mondata alapján a német jog szerint is olyan szabadságvesztés-büntetéssel lenne büntethető, amelynek felső határa öt év. A kiszabott büntetés tartalma meghaladja az európai kiadatási egyezmény 2. cikke (1) bekezdésének második mondata szerinti négy hónapot.

Az európai kiadatási egyezmény 3–11. cikke szerinti kiadatási akadályok nem állnak fenn. Bosznia-Hercegovina az európai kiadatási egyezmény 12. cikke szerint szükséges valamennyi okiratot átadta.

A terhelt kiadatása és az azt megalapozó iratok megfelelnek a Németországi Szövetségi Köztársaságban a GG (Grundgesetz – alaptörvény) 25. cikke alapján kötelező nemzetközi jogi minimumkövetelményeknek, és nem sértik a kötelezően alkalmazandó alkotmányos elveket, illetve az alapvető jogok védelmének alapvető mértékét (lásd e tekintetben a BVerfG [szövetségi alkotmánybíróság, Németország] 2018. február 26-i végzését – 2 BvR 107/18, juris; 1982. január 26-i ideiglenes intézkedés – 2 BvR 856/81).

b)

Kérdéses ugyanakkor, hogy az EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikk megköveteli-e azt, hogy a horvát terheltet a fennálló nemzetközi jogi kiadatási kötelezettség ellenére ne adják ki Bosznia-Hercegovinának, mivel a Németországi Szövetségi Köztársaság az európai kiadatási egyezmény 6. cikkének (1) bekezdése szerint német állampolgárt nem adna ki.

(1)

Első ránézésre úgy tűnik, hogy e kérdést az Európai Unió Bíróságának Raugėvicius ítélete (C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898) megválaszolja. A Bíróság a finn legfelsőbb bíróság előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésére a következő választ adta:

„A fenti megállapítások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 18. cikket és az EUMSZ 21. cikket úgy kell értelmezni, hogy egy harmadik állam által valamely tagállamhoz címzett, másik tagállam állampolgárságával rendelkező, a szabad mozgáshoz való jogát az első tagállamban gyakorló uniós polgár nem büntetőeljárás lefolytatása, hanem szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából történő kiadatása iránti megkeresés esetén a megkeresett tagállam, amelynek nemzeti joga tiltja a saját állampolgárainak büntetés végrehajtása céljából az Unión kívülre történő kiadatását, és kimondja a külföldön kiszabott büntetés saját területén történő végrehajtásának lehetőségét,

köteles ezen uniós polgároknak – amennyiben a területén állandó lakóhellyel rendelkeznek – ugyanolyan bánásmódot biztosítani, mint amelyben a kiadatás terén a saját állampolgárait részesíti.”

Közelebbről megvizsgálva azonban úgy tűnik, hogy a Finn Köztársaság az Oroszországi Föderációval szemben fennálló nemzetközi kötelezettség megsértése nélkül megtagadhatta a szóban forgó uniós polgár kiadását. A Finn Köztársaság 1971. május 12-i csatlakozási nyilatkozatában ugyanis az európai kiadatási egyezmény 6. cikke (1) bekezdésének b) pontjában szereplő „állampolgár” kifejezést úgy határozta meg, hogy az magában foglalja „Finnország, Dánia, Izland, Norvégia és Svédország állampolgárait, valamint az ezen államokban lakóhellyel rendelkező külföldieket”. [eredeti 5. o.]

Hasonló nemzetközi jogi helyzet szolgál az Európai Unió Bírósága Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630), Pisciotti (C-191/16, ECLI:EU:C:2018:222) és BY ítéletének (C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032) alapjául, amely ítéletek a büntetőeljárás lefolytatása érdekében történő kiadatásra vonatkoztak. Ezen ügyekben mind a Lett Köztársaság és az Oroszországi Föderáció között polgári, családjogi és büntetőügyekben történő jogsegélyről és az igazságügyi kapcsolatokról szóló, 1993. február 3-i megállapodás 65. cikke, mind az Európai Unió és az Amerikai Egyesült Államok között a kiadatásról szóló, 2003. június 25-i megállapodás (HL 2003. L 181., 27. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 161. o.) 10. cikke és az európai kiadatási egyezmény 17. cikke is a megkeresett államra bízta annak eldöntését, hogy több megkereső állam közül melyiknek adja ki a terheltet. A büntetőeljárás alá vont uniós polgár származási országa részére történő kiadása tehát a Bíróság által elbírált valamennyi esetben anélkül lett volna lehetséges, hogy a megkeresett uniós tagállamok megsértenék az érintett harmadik államokkal szemben fennálló nemzetközi kötelezettségeiket.

(2)

A jelen ügyben a nemzetközi helyzet eltérő.

A Németországi Szövetségi Köztársaság az európai kiadatási egyezmény 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja tekintetében a megerősítési okirat 1976. október 3-i letétbe helyezésekor a következő nyilatkozatot tette:

„A német állampolgárok Németországi Szövetségi Köztársaságból egy külföldi országba történő kiadatását tiltja a Németországi Szövetségi Köztársaság alaptörvénye 16. cikke (2) bekezdésének első mondata, ezért az ilyen kiadatást minden esetben meg kell tagadni. Az »állampolgár« európai kiadatási egyezmény 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett fogalma a Németországi Szövetségi Köztársaság alaptörvénye 116. cikkének (1) bekezdése értelmében valamennyi német állampolgárra vonatkozik.”

A Németországi Szövetségi Köztársaság alaptörvénye (a továbbiakban: GG) 16. cikke (2) bekezdésének első mondata és 116. cikkének (1) bekezdése a következőképpen szól:

A GG 16. cikke (2) bekezdésének első mondata

Német állampolgár nem adható ki külföldre.

A GG 116. cikkének (1) bekezdése

A jelen alaptörvény értelmében – amennyiben törvényi szabályozás másként nem rendelkezik – német állampolgár az, aki német állampolgársággal rendelkezik vagy német etnikai származású menekültként, illetve lakóhelyét elhagyni kényszerült személyként vagy annak házastársaként, illetve leszármazójaként a Német Birodalom 1937. december 31-én fennálló határai által körbezárt területre befogadást nyert.

Semmilyen más törvényi szabályozás nem áll fenn a személyek büntetés-végrehajtás céljából történő kiadatását illetően. A Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló törvény, a továbbiakban: IRG) e tekintetben releváns 2. §-ának (1) és (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

- (1) *A külföldi állampolgár, akit külföldi államban ott büntetendő cselekmény miatt vonnak büntetőeljárás alá vagy ítélik el, ezen állam részére az illetékes hatóság kérelmére büntetőeljárás lefolytatása vagy az e cselekmény miatt [eredeti 6. o.] kiszabott büntetés vagy egyéb szankció végrehajtása érdekében kiadható.*
- (2) *[...]*
- (3) *E törvény alkalmazásában külföldinek minősülnek azok a személyek, akik az alaptörvény 116. cikkének (1) bekezdése értelmében nem minősülnek német állampolgárnak.*

Bosznia-Hercegovina nem élt fenntartással, illetve nem tett nyilatkozatot az európai kiadási egyezmény tekintetében.

(3)

Kétséges tehát, hogy az Európai Unió Bíróságának az EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikkekre vonatkozó ítélkezési gyakorlata, ahogyan azt a Raugevicius ügyben kifejtették, a jelen ügyben is alkalmazandó-e.

a)

Az Európai Unió Bírósága az ítélkezési gyakorlatában abból indul ki, hogy az abban álló egyenlőtlen bánásmód, hogy valamely uniós polgár kiadatását, aki a megkeresett tagállamtól eltérő tagállam állampolgára, a megkeresett tagállam

állampolgárával ellentétben engedélyezik, az EUMSZ 21. cikkből eredő jog korlátozásának minősül (2018. november 13-i ítélet, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898, 30. pont; 2020. december 17-i ítélet, C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032, 40. pont; 2018. április 10-i ítélet, C-191/16, EU:C:2018:222, 45. pont; 2016. szeptember 6-i ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 33. pont).

Az ilyen korlátozás csupán akkor igazolható, ha objektív megfontolásokon alapul, és a nemzeti jog által jogszerűen megállapított célkitűzéssel arányos (2018. november 13-i ítélet, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898, 31. pont.; 2020. december 17-i ítélet, C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032, 41. pont; 2018. április 10-i ítélet, C-191/16, EU:C:2018:222, 46. pont; 2016. szeptember 6-i ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 34. pont).

A Bíróság elismerte, hogy a bűncselekményt elkövető személyek büntetlenül maradása elkerülésének célja jogszerűnek tekintendő, és igazolhatja a kiadatáshoz hasonló korlátozó intézkedések alkalmazását (2018. november 13-i ítélet, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898, 32. és azt követő pont; 2020. december 17-i ítélet, C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032, 42. pont; 2018. április 10-i ítélet, C-191/16, EU:C:2018:222, 47. pont); 2016. szeptember 6-i ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 37. pont).

Az intézkedés csak akkor igazolható objektív megfontolásokkal, ha az általa biztosítani kívánt érdekek védelméhez szükséges, és csak annyiban, amennyiben e célkitűzések kevésbé korlátozó intézkedésekkel nem érhetők el (2018. november 13-i ítélet, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898, 32. pont; [eredeti 7. o.] 2020. december 17-i ítélet, C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032, 42. pont; 2018. április 10-i ítélet, C-191/16, EU:C:2018:222, 48. pont); 2016. szeptember 6-i ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 38. és 41. pont).

b)

Az a kérdés, hogy ebben az értelemben a kevésbé korlátozó intézkedések azokra a magatartásokra is vonatkoznak-e, amelyekkel valamely tagállam megsértene nemzetközi kötelezettségeit, nem releváns a Bíróság említett határozataiban, mivel az érintett tagállamok a nemzetközi jog alapján jogszerűen tagadhatták meg a harmadik állam részére történő kiadatást. A Bíróság ebben a kérdésben (ezért) nem foglalt állást.

A Raugėvicius ügyben a kijelölt főtanácsnok az indítványában ugyanakkor lényegében abból indult ki, hogy „az ugyanezen egyezmény 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja által nyújtott lehetőséggel összhangban a Finn Köztársaság úgy döntött, hogy nyilatkozatban meghatározza az »állampolgárok« kifejezésnek az említett egyezmény értelmében vett fogalmát, amely »Finnország, Dánia, Izland, Norvégia és Svédország állampolgárait, valamint az ezen államokban lakóhellyel rendelkező külföldieket jelöli« (Yves Bot főtanácsnok 2018. július 25-én ismertetett indítványa, ECLI:EU:C:2018:616, 85. pont).

Továbbá megállapította (86. pont), hogy „[a] jelen esetben e kiegyenlítő szándék a Finn Köztársaság által e nyilatkozatban kifejezett kiadatással szembeni védelmet tekintve a D. Raugeviciushoz hasonló uniós polgárt illetően nem lehet csupán üres frázis. Az EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikk kötelezi a Finn Köztársaságot annak teljes érvényre juttatására.”

A fenti megfontolások összességére tekintettel – valamennyi ténybeli és jogi körülmény figyelembevételével – kétséges, hogy az Európai Unió Bírósága által a Raugevicius ügyben kialakított elvek a jelen ügyben is alkalmazandók-e, és hogy az EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy a terhelt Bosznia-Hercegovinába való kiadatását – az európai kiadási egyezmény 1. cikke szerinti ellentétes nemzetközi jogi kötelezettség ellenére – nem teljesíthetőnek kellene nyilvánítani.

(4)

Még ha az az eljáró bírósági tanács álláspontja szerint az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre vonatkozó döntés tekintetében nem is releváns, a Bíróságnak a Raugevicius ítélet 42. pontjában a nemzeti jogi helyzet teljes körű feltárásával kapcsolatban tett megállapításaira tekintettel emlékeztetni kell arra, hogy a Bosanska Krupa-i városi bíróság által kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtása alapvetően lehetséges lenne a Németországi Szövetségi Köztársaságban. Mivel a terhelt már a Németországi Szövetségi Köztársaság területén tartózkodik, az elítélt személyek átszállításáról szóló, 1983. március 21-i egyezmény (kihirdette: a 2001. évi LXVII. tv.) (a továbbiakban: elítélt személyek átszállításáról szóló egyezmény), amelyet mind a Németországi Szövetségi Köztársaság, mind Bosznia-Hercegovina megerősített, nem alkalmazandó ([omissis] [jogalkotási előkészítő dokumentumok, jogirodalom és ítélkezési gyakorlat]. A bosznia-hercegovinai ítélet végrehajtására tehát az IRG 48. és azt követő §-ai alapján kerül sor, és az elítélt személyek átszállításáról szóló egyezmény 3. cikke (1) bekezdésének a) és d) pontjával ellentétben nem követeli meg sem a német állampolgárságot, sem a terhelt hozzájárulását ([omissis] [jogalkotási előkészítő dokumentumok]). **[eredeti 8. o.]**

Az IRG 57. §-a (1) bekezdése első mondatának megfelelően azonban a végrehajtásra csak akkor és annyiban kerülhet sor, amennyiben az ítélkező állam abba beleegyezik ([omissis] [jogirodalom]). Mindenesetre jelenleg nem ez a helyzet, mivel a bosznia-hercegovinai hatóságok a terhelt kiadatását, nem pedig a végrehajtás átvételét kérték.

[omissis]